

FILOSOFIA VESTIMENTAȚIEI ÎN INDIA ANTICĂ ȘI TRADIȚII CONTEMPORANE

Autor : Ecaterina DARII

Coordonator științific : dr. conf. univ. Vasile VASILOS, catedra SSU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: India este o țară cu o diversitate imensă, cu năzuințe distincte, cu vaste și disperate convingeri, cu obiceiuri foarte deosebite și o veritabilă sărbătoare a opiniilor. Orice încercare de a vorbi despre cultura țării, vestimentația din antichitate și până în epoca contemporană trebuie inevitabil să implice o selecție considerabilă. Moștenirea culturală a Indiei contemporane combină influențele islamice cu cele hinduse și ale altor tradiții, iar rezultatele interacțiunii dintre membrii diferitelor comunități religioase pot fi pe deplin văzute în literatură, muzică, pictură, arhitectură, vestimentație și multe alte câmpuri. Viața culturală a Indiei poartă într-adevăr marca trecutului, însă este o marcă a interacțiunii și istoriei mult-religioase.

Cuvinte cheie: dhoti, pelerina, nivi, sari, adhivasa, caftanul, gudjira, cioli, cialma, eșarfă sfântă, Achkan, churidars, Sherwani, khara pajama, shalwar, Nehru, Kurta Pajama, Jodhpuri, Kantha, Jutti Punjabi, Mojri, Chappal Kolhapuri, pagri, sehra, pallu, Gaghra choli, dupatta, Shalwar chameez, sholar mukat, nath,

Filosofia socială se bucură de o varietate de teme fundamentale îndeajuns de mare. Omul nu numai că este cea mai sofisticată existentă considerat la nivel individual, ci mai mult, el stabilește raporturi sociale alcătuind grupuri, în plus se află într-o permanență schimbare astfel, încât micile semne care poate uneori chiar dezvăluie marile adevăruri nu se bucură de o atenție suficientă.

Vestimentația este una dintre temele fundamentale ale filosofiei și prin urmare este supusă unei "analize microscopice" a gânditorilor sociali. Acest fapt însă nu contestă valoarea unui studiu al acesteia în sfera de preocupări a domeniului și nici legătura strânsă care există între vestimentație și realitățile sociale.

Despre vestimentație se poate aminti în legătură cu cele mai vechi timpuri iar importanța ei poate fi întrezărită cel puțin în cugetări, maxime, vorbe din popor sau chiar exprimări metaforice. Acestea sunt cel mai adesea puse în legătură cu omul care le poartă - hainele sunt o prelungire a propriei ființe, cu imaginea pe care acesta o are despre sine - "îmbrăcămintea este o concepție despre sine pe care fiecare o poartă cu sine" (Henri Michaux) sau chiar cu o realitate socială-vestimentația văzută ca oglindă a conformismului.

Un rol primordial atât în cultura cât și în obiceiurile înrădăcinate în India Antică păstrate și dezvoltate până în secolul XXII o are vestimentația poporului indus [2].

India – patria bumbacului și materialului din nego. Despre finețea excepțională celei mai simple museline se poate ghici după denumirile poetice, căreia i se dădeau: „apă curgătoare”, „ceață de seară”, „țesut din aer”. În India din timpurile străvechi exista obiceiul – de a produce din bumbac material, țesute cu fire aurii sau argintii. Arta țeserii îmbrăcămintei în India era foarte diversă prin vopsire, garnisirea țesăturii cu desene bogate, dar și prin pictura murală în tehnica batic.

După condițiile, existente în India Antică, femeia era lipsită de drepturi și nu avea bogății, în afară de cele pe care le purta.

Indușii erau cei mai mari posesori de bijuterii. Femeile din familiile sărace posedau în deosebi bijuterii ieftine din cupru, bronz, sticlă, bogătașii – însă bijuterii din metale scumpe. Existau bijuterii pentru păr și frunte, cercei, inele, pentru nas, diverse coliere, brățări, purtate la antebraț sau încheietura mâinii, inele pentru mâini și picioare, brățări pentru picioare, curele cu cataramă. Bijuteriile erau confecționate și din scoici, oasele elefanților, corali, perle, din semințele diferitor cereale, sâmburii fructelor și pomușoarelor, ceramică, lacuri cu sticlă colorată. Diferența principală a bogăției sferei sociale era calitatea și cantitatea țesăturilor, folosite pentru costum, decorațiile și bijuteriile reprezentate detaliat în continuare.

Banda de pe șolduri – dhoti – baza costumului național indian. Dhoti – este dunga dreaptă din țesătură cu lungimea de la 2 până 5 m, cu care se drapează picioarele și șoldurile prin diverse modalități.

Alt articol al costumului masculin – pelerina. Ea reprezintă o dungă dreptunghiulară, pe care o așezau din spate spre față, o încrucișau pe piept, după care ambele capete le aruncau peste umeri. Aceasta îmbrăcămintă o purtau regii indieni, suita regală și ostașii.

Descoperirile, referite la mileniul III î.e.n., ne permit de a vorbi despre pelerina, care se arunca (la bărbați) peste umărul stâng, dar în dreapta trecea sub braț. La acest tip se referea și îmbrăcămintea „nivi” – o bucată de țesătură, înfășurată în jurul taliei, în așa fel ca pe abdomen să formeze niște cute. Aceste elemente intrau în compoziția costumului feminin și masculin și reprezentau principala îmbrăcămintă necusută modernă în India (rochia feminină – sari, masculină – dhoti), păstrată în multe variante de îmbrăcare și moduri de purtare a plapomei.

Sari – îmbrăcămintă tradițională în India (considerat a fi chiar cea mai veche piesă de vestimentație indiană), mai este numit și pe bună dreptate mândria femeilor indiene. În antichitate acesta era constituit dintr-o bucată de material (de obicei mătase) lung până la 8 metri, care se înfășura în jurul corpului, în prezent sub acesta se poarta ori o rochie lejeră, ori o fusta și o bustieră (preferabil de bumbac), acestea ajutând la o fixare mai bună a materialului pe corp. Cromatica joacă un rol foarte important în ceea ce privește sari-ul indian: roșul este preferat pentru vestimentația de nuntă, galbenul este purtat de femeile care au copii sub 6 luni, iar albul este culoarea de doliu. De asemenea, elementele de ornament brodate sunt foarte importante, acestea având fiecare câte o semnificație aparte: peștele reprezintă bogăția și fertilitatea, anumite semințe de arbori reprezintă un element religios dedicat lordului Shiva iar papagalul reprezintă pasiunea. Aceste calități a lui sari reprezintă o oarecare determinare, semnul celui ce poartă rochia.

Sari – cea mai excepțională și frumoasă parte a costumului indian care reprezintă diferite metode de drapare care au aceeași asemănare – în toate cazurile sari se înfășoară de jos în sus. Cea mai simplă metodă de îmbrăcare a lui sari este înfășurarea țesăturii o dată sau de două ori în jurul șoldurilor în așa fel, ca să formeze o fustă cu lungimea până la glezne sau chiar și călcâi. Țesătura rămasă este drapată în partea de sus a corpului.

De obicei pentru sari se folosește materialul alb nevopsit, câteodată cu desen la margini și jos, există de asemenea sari cu dungi colorate și culorile cele mai vii din mătase sau batistul fin cu franjuri lungi aurii. Nimic nu poate fi mai minunat decât strălucirea acestor țesături luxoase, în deosebi nuanța măslinie a pielii femeii indiene și care fluturând în timpul mersului, bat în auriu în jurul picioarelor ei suple. Pentru India sari-ul și cercul de pe frunte ce poate fi albastru, roșu sau negru, indică apartenența femeii la o castă sau religie [4,5].

Mai târziu, odată cu dezvoltarea mai amplă a gândirii umane, în India este produsă una dintre cele mai renumite haine cusute – *adhivasa*. Aceasta este îmbrăcămintea de sus a bărbaților foarte ajustată, cămașă cusută cu aur (în acest caz ea a fost numită drapi). Apariția îmbrăcămintei cusute în India are legătură directă cu descoperirea popoarelor străine, în primul rând cu mutarea musulmanilor din Asia Centrală. Cu timpul costumele cusute au cucerit poziția dominantă în viața oficială, elementele tradiționale a costumului s-au păstrat la poporul simplu.

La îmbrăcămintea cusută bărbătească se referă și *caftanul* – îmbrăcămintea deschisă, la care partea stânga intră după cea dreaptă cu mutarea încheieturii sub mâna dreaptă, cu răscoiala gâtului de forma ovală. Răscoiala gâtului este căptușită cu dungi sau bordură. După dorință, caftanul se înfășură pe talie cu un cordon sau voal.

Odată cu procesul de migrare a poporului indus, tunica adusă în India se transforma în fusta (*gudjira*) și o bluziță mică (*cioli*). Bluzița are mâneci scurte și ajustează foarte mult bustul. La spate, între omoplați, se leagă cu șiret, dar cu toate acestea marginile nu se alăturiază. De multe ori ea bogat se ornamează. Între bluzița scurtă și fustă corpul este dezvelit, chir cu îmbrăcarea lui sari.

Încă un fel de îmbrăcămintă cusută, caracteristic pentru India sunt pantalonii din țesături ușoare, pe care le poartă atât femeile, cât și bărbații. Indușii își puteau alege după dorință orice culoare pentru costum, în afară de galben, care era culoarea reprezentantă a regilor și familiei lui. Finisarea costumului era *cialma*, care se lega în mod diferit.

Încălțăminte pe care o purtau erau sandalele și încălțăminte închisă – pantofii cu vârful ascuțit, dar și papuci din coajă sau trestie.

Apropierea cu cultura occidentală nu se putea reflecta în dezvoltarea costumului indian. Cea mai mare reflectare l-a avut costumele bărbătești: femeile până în prezent păstrează fidelitatea hainelor sale tradiționale. Englezii au adus în sec. al XIX-lea în India gheroci, pantaloni, și chiar bonete militare. Alăturarea gusturilor europene s-a reflectat la transformarea siluetei rochiei feminine (spre exemplu, în Pendjab) : cămașa largă se prefăce în una ajustată, apropiindu-se la formele rochiei europene [5,6].

Vestimentația în ziua nunții

O nună indiană este făcută cu mare fast, cu o mulțime de ornamente și accesorii. În timpul unei nunți atât mirele cât și mireasa sunt în centrul atenției de aceea trebuie să fie bine accesoriizați. Dintre atâtea

ritualuri care se fac înaintea nunții mirele are obligația de a face ritualul cel mai important și anume de a cumpăra rochia de mireasă a viitoarei sale soții *eșarfa sfântă*.

Costume ce pot fi purtate de miri în ziua nunții:

- *Achkan* poate fi descrisă ca o jachetă purtată de mire care ajunge până la genunghi sau chiar mai jos. Este asemănătoare cu o haină și are mâneci lungi. Are nasturi în partea din mijloc și în față. Costumația este tradițională printre oamenii Hindu și Sikh din nordul Indiei. Este completată de *churidars*, un pantalon strâns care are nasturi la gleznă.
- *Sherwani* este alt port tradițional al bărbaților din India, oarecum similar cu *Achkan*. Este purtat peste *Kurta*, este confecționat dintr-un material mai dens, legat la mijloc. Poate fi purtat împreună cu *churidar*, *khara pajama*, sau chiar cu *shalwar*. *Sherwani* are un guler în stilul Nehru și este purtat în special de oamenii din Uttar Pradesh, în afară de musulmani cu reședința în Hyderabad.
- *Kurta Pajama* este o altă tradițională rochie purtată de bărbații din India. Aceasta cuprinde două piese. *Kurta*, o cămașă largă ce ajunge mai jos de genunchi, și *pajama*, un pantalon ușor, cu cordon. În cazul nunților costumația este împodobită cu o mulțime de ornamente, argintii sau aurii, cu broderii, etc. În zilele noastre designerii au început să asorteze *Kurta Pajama* cu cristale.

Printre cele mai populare costume purtate de miri poate fi inclus și costumul *Jodhpuri*. Este combinația perfectă între costumația indiană și cea western și câștigă tot mai mult teren în zilele noastre. De obicei este compusă dintr-o haină, cu un guler Nehru, este deschisă în față și are broderie pe față și pe guler. Se poartă cu pantaloni și poate avea o cămașă cu o vestă pe dedesubt.

Accesorii purtate de miri în ziua nunții:

În India, mirii de asemenea poartă bijuterii. De obicei cuprinde o *Kantha*, care poate fi descrisă ca un colier lung, care este împodobit cu mărgelile și perle albe. În afară de asta, mirele poate purta un lanț de aur, împodobit cu un pandantiv (de aur, diamante sau pietre prețioase), și chiar un șir de perle. Alte bijuterii pentru mirele indian sunt inelele de aur și brățările.

Tipul de pantofi depinde de tipul de ținută purtată la nuntă. În cazul costumelor indiene, cum ar fi *sherwani*, *achkan* sau *Pijama Kurta*, un *Jutti Punjabi*, *Mojri* sau *Chappal Kolhapuri*, va arăta cel mai bine. La costume pantofii de culoare neagră sau maro dă un aer de rafinement mirelui.

Un alt tip de accesoriu al mirelui este *pagri* care cuprinde una dintre cele mai importante accesorii pentru mire. În mod tradițional, turbanul (*pagri*) mirelui este de culoare roz, din bumbac. Însă în prezent se pot evidenția câteva modificări așa că turbanul mirelui poate fi și de alte culori cum ar fi roșie.

Nasturii sunt și ei cele mai comune accesorii purtate de mire, dacă el poartă un *sherwani* sau *achkan*. La majoritatea nunților indiene, mirele poartă pe față un *sehra*, un fel de voal, care este legat de *pagri* (turban). În cazul în care mirele poartă costum, îl poate accessoriza cu ace de cravată și broșe.

Mireasa indiană

Rochiile de mireasă indiene sunt în general roșii, deoarece albul este considerat a fi o culoare de doliu în multe regiuni. Roșul este culoarea foarte caldă, excitantă, care mobilizează fluxul de idei a miresei și este considerat că aduce noroc și fericire viitorului cuplu. Roșul este o culoare care ridică tonusul muscular, activează respirația, crește tensiunea arterială și induce o senzație de cald.

Cele mai cunoscute rochii de mireasă indiană:

- *Sari* este un veșmânt lung, care este înfășurat în jurul corpului, printr-o trăsătură intrinsecă. *Sari*-ul poate fi fixat cu ace sau pur și simplu prins în centura de la talie, iar partea rămasă, drapată peste umeri. Lungimea veșmântului, care rămâne după ce *sari*-ul a fost înfășurat, poartă denumirea de *pallu*.
- *Gaghra choli* constă de obicei dintr-o fustă foarte lungă și o bluză scurtă. O eșarfă destul de lungă, denumită *dupatta*, este drapată de-a lungul pieptului.
- *Shalwar chameez* este o tunică lungă, deasupra pantalonilor având de asemenea o *dupatta* drapată de-a lungul pieptului. În funcție de preferința miresei, *dupatta* poate fi purtată, totodată, împrejurul gâtului, pe cap sau prinsă pe un umăr, pe o parte.

Singurul lucru pe care îl au toate rochiile de mireasă indiană este broderia. Pe lângă rochie, mireasa trebuie să poarte foarte multe accesorii. Aceste accesorii includ coliere, brățări, inele, cercei și ornamente de păr, toate purtate în același timp. Accesoriile suplimentare pot include pantofi, geantă sau ghirlande de flori, care sunt poziționate în jurul gâtului.

Roșul continuă să fie culoarea preferată pentru rochiile de mireasă indiene, întrucât această culoare are semnificație religioasă și culturală. În majoritatea rochiilor indiene ("saree") sunt incluse elemente ce fac parte din cultura și din tradițiile poporului hindus, ele fiind diferite de la regiune la regiune (fiecare rochie de mireasă are propria culoare și semnificație, în funcție de regiune). De exemplu, în regiunile nordice din

India, rochia de mireasă este creată pe culoarea verde sau roșu, aceste culori simbolizând luxul și norocul. În regiunile sudice, rochia are culoarea crem care simbolizează puritatea și simplitatea.

O indiană respectă tradițiile care își au rădăcinile atât în religia hindusă, cât și în obiceiurile etnice regionale. Cel mai distinctiv element al pregătirii miresei este „*mehndi*”, un tatuaj temporal de hennă care se aplică pe suprafața mâinilor și a picioarelor. Petrecerea *mehndi* are loc cu o zi înainte, la care rudele feminine ale miresei participă și ajută la aplicarea mehndi. Coafura de mireasă tradițională este cocul sau cea cu părul jumătate prins, jumătate lăsat și în acord cu Ramayana. Bijuteriile în forma de fluture sau alte ornamente înfrumusețează părul negru al miresei. O mireasa bengali poartă o coroană, cunoscută sub numele de „*sholar mukat*” și care este sculptată din scoarță de copac. Accesoriile miresei sunt brățările de aur și inelele ornamentale purtate în jurul gleznei, inele cu rubine, și, chiar tradiționalul „*nath*” un inel cu perle în nas [5,7].

În final se poate menționa că deși din cele mai vechi timpuri hainele au fost adaptate în funcție de climă – hainele largi și drapate se foloseau în regiunile calde iar cele ajustate în regiunile reci – o multitudine de articole vestimentare au dobândit simboluri felurite. Astfel rochia de mireasă a indiențelor are culoare roșie deoarece roșul este considerat ca fiind aducător de noroc și bogăție în timp ce în cele mai multe regiuni se îmbracă rochia albă și lungă ca simbol al purității.

Chiar dacă astăzi simbolurile vestimentare nu se manifestă la fel de vizibil, ele continuă totuși să existe chiar și fără voia noastră, manifestându-și influența așa cum și miturile. Deși nu mai sunt considerate ca în trecut, ele își păstrează eternitatea regăsindu-se chiar și în cele mai banale seriale. [2,7]

Concluzii :

Îmbrăcămintea tradițională în India variază foarte mult între diferite părți ale țării și este influențată de cultura locală, geografie, climă și poziția rurală/urbană. Stilurile populare de îmbrăcămintă includ articole drapate, cum ar fi sari pentru femei și dhoti pentru bărbați. Hainele cusute sunt de asemenea populare, cum ar fi churidar sau salwar-kameez pentru femei, cu dupatta (eșarfă lungă) aruncată peste umeri, completând costumul. Salwar este de obicei larg, în timp ce churidar este mai strâmt. Pentru bărbați versiunile cusute includ kurta-pyjama și pantaloni cu cămașa în stil european. În centrele urbane oamenii pot fi văzuți adesea purtând jeansi, pantaloni, cămăși, costume, kurta și o varietate de alte stiluri.

În public și în locurile religioase, normele de etichetă indiene descurajează expunerea pielii și purtarea hainelor mulate. Majoritatea hainelor indiene sunt confecționate din bumbac, care este ideal pentru vremea fierbinte a regiunii. Datorită faptului că vremea în India este în general fierbinte și ploioasă, majoritatea indienilor poartă sandale.

Femeile indiene își perfecționează șarmul și simțul modei cu machiaj și ornamente. Bindi, mehendi, cercei, brățări și alte bijuterii sunt des întâlnite. La ocazii speciale, cum ar fi nunți și festivaluri, femeile poartă culori vesele cu diverse ornamente din aur, argint sau alte pietre și nestemate.

Modul în care a evoluat vestimentația de-a lungul timpului nu este un aspect tocmai de ignorat în studiul evoluției individului atât la nivel spiritual cât și concret. Ea poate oferi indicii clare despre concepțiile, ideile, sentimentele și aspirațiile unei epoci fiind o sursă de inspirație în acest sens asemenea artelor.

Astfel de interpretări par neverosimile, însă cel mai elocvent exemplu în care stilul vestimentar este asociat condițiilor sociale și politice îl constituie prezentul [8].

Bibliografie

1. “Istoria vestimentatiei europene”-Cecilia Caragea,Ed. Almanahul Banatului , 1995 , Timisoara
2. “Filosofia vestimentatiei”-Thomas Carlyle,Ed.Institutul European,1998,Bucuresti
3. Fragmente din Amartya Sen, INDIA. Scrieri despre cultura, istoria și identitatea indiană, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2010
4. <http://jeo.ro/sari-ul-indian-o-traditie-in-pas-cu-moda/nggallery>
5. <http://lumeaindiei.wordpress.com/imbracamintea-indiana/>
6. http://www.Costumul_Indian_732cb.html
7. <http://namasteindia.ro/cultura-indiei/>
8. <http://www.psiho.eu/2007/10/rolul-vestimentatiei-in-cadrul-socialului/>